

ПАВЛЮК Ярослав Олексійович (11. 03. 1955, м. Буськ, нині Золочівського р-ну Львівської обл. — 02. 12. 2008, Львів, похований у рідному місті) — письменник, спортсмен. Член НСПУ (1991). Премія імені Ірини Вільде (2008, за роман «Нічний імператор»). Майстер спорту з бігу на 60 та 100 м (1975). Закінчив факультет автоматики Львівського політехнічного інституту (1977) та заочно 4 р. навчався на факультеті журналістики Львівського університету. Активно займався легкою атлетикою (1972—79), був членом збірної України з бігу на 100 м (1975—79). Працював молодшим науковим співробітником автоматизованих систем керування НДІ метрології і стандартизації у Львові (1977—78), тренером із легкої атлетики та кореспондентом городоцької районної газети «Серп і молот» (Львівська обл., 1980—84), директором Львівського міжобласного відділення Літфонду України (1985—2006). У 1970-і рр. певний час був близьким до львівського інтелектуального, переважно російськомовного, середовища, яке отримало неофіційну назву «Львівська школа» (лідери Г. Комський та І. Клевх). Автор книг прози «Фільмар: Новели, повісті» (К., 1989), «Ракурс: Повісті» (Л., 1990), «Романи подружньої пари» (Л., 2000; спільно з О. Скоробогатько), казки «Будиночок, в якому ніхто не спить» (К., 1993), сценаріїв документальних фільмів «Бойківська церква» (1990), «Батурин» і «Глухів» (обидва — 1991), низки критичних статей та есеїв. Новели, повісті та романи письменника друкувалися у журналах «Жовтень» (1985, № 5; 1986, № 9; 1987, № 9, 10; 1989, № 12; 1988, № 12: «Осінь у раю: повість»), «Україна» (1989, № 9: «Голова Іоанна: повість»), «Дзвін» (1994, № 9: «Сад п'яних вишень: із міських настроїв»; 1998, № 7: «Нічний імператор: роман»), а продовження роману — в журналі

«Сучасність» (1998, № 4) та «Кур'єрі Кривбасу» (1999, ч. 119/121). В останньому часописі опубліковані й новели письменника (1997, ч. 87/90), а в «Сучасності» — автокоментарі до роману «Сад п'яних вишень» — «Думок печальних генерал, або Ментальність-сенти» (1997, № 7/8). Вільна проза «Шевченкоманія» вперше оприлюднена скорочено під назвою «Шевченко чи “Без сороба казка”»: Деннік» у журналі «Дукля» (1998, № 5). Уривки з повісті «Саду п'яних вишень» уміщені в газеті «Літературний Львів» (1994, ч. 15), а з «Нічного імператора» — у журналі «Дукля» (1995, № 6). Новела «Просто проза» перекладена польською мовою і надрукована у місячнику «Dekada Literacka» (1998, № 10). Письменник-урбаніст П. зумів надати українській прозі нової стилістики та кінематографічності. Його стиль життя був стилем письма. Він з особливою силою відтворив відчай і безнадію втраченого покоління 1970-х рр. в одному зі своїх кращих творів — «Сад п'яних вишень». Цей твір називають то повістю, то романом, тому що є два цілком відмінні його варіанти: журнальний і книжковий. Перший варіант тяжіє до класичної української прози, а другий є яскравим зразком постмодерного прозопису. З первісним твором сталася дивна метаморфоза: він немов би перейшов у реальний вимір життя і розпочав самостійно жити, зазнаючи впливів нових літературних віянь; розпочав обростати різними історіями та документами (до нього потрапив і лист А. Тарковського до С. Параджанова з архіву письменника) та вести захоплюючу гру з читачем і мовними стихіями — українською та російською. «Сад п'яних вишень» можна назвати реквієм за втраченим поколінням в умовах тоталітарної системи і надзвичайно оригінальним експериментом в українській прозі 1980-х рр. Первісний варіант повісті «Сад п'яних вишень» уміщений в антологіях «Приватна колекція» (Л., 2002) та «Книга Лева: Львів як текст. Львівський прозовий андеґраунд 70—80-х рр. XX ст.» (Л., 2014). До вагомих здобутків письменника належать історичний роман «Нічний імператор» та новаторська вільна проза «Шевченкоманія».

Рекомендована література

1. Пагутяк Г. Реквієм по «втраченому» поколінню (Ярослав Павлюк. Фільмар: Новели, повісті. К., 1989) // Дзвін. 1990. № 6;
2. Переяслов М. Життя з чужого плеча... // Вітчизна. 1991. № 4;
3. Карвацький В. [Неборак В.] Двоє з-під сузір'я Риб і два Стрілці // Дзвін. 2002. № 4;
4. Наздогнати черепаху: «Приватна колекція» Василя

Бібліографічний опис:

Павлюк Ярослав Олексійович / В. В. Ґабор // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-878095>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).